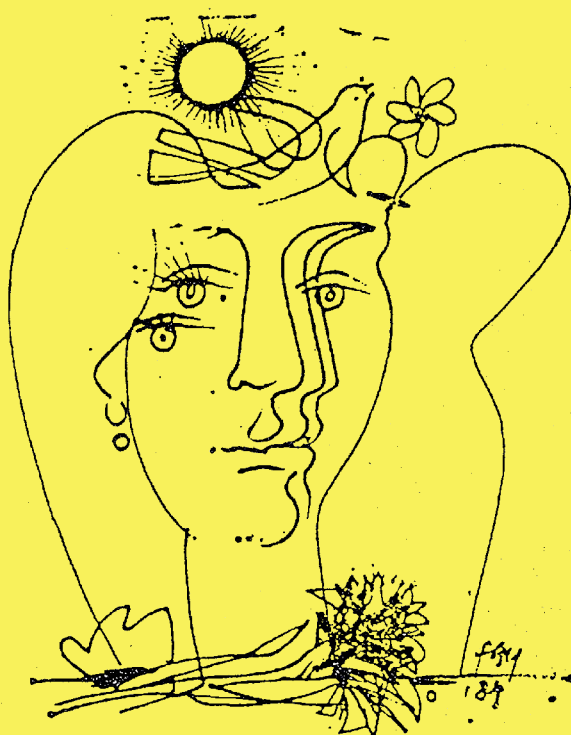


SALLAI FERENC

VIRÁGOK KÖZT



Edelény, 2011

SALLAI FERENC

VIRÁGOK KÖZT



2011

Edelényi Füzetek 45.

Szerkesztette:

Hadobás Pál

Technikai munkatárs:

Slezsák Zsolt

Rajzok:

Feledy Gyula

Kossuth-díjas grafikusművész

HU ISSN 0238–1842

ISBN 978-963-88916-2-4

Felelős kiadó: **Hadobás Pál** az *edelényi Művelődési Központ,*
Könyvtár és Múzeum igazgatója.

3780 Edelény, István király útja 49. Tel.: (06-48) 525-080

Készült az edelényi Művelődési Központ, Könyvtár és Múzeum
számítógépes szövegszerkesztőjén 2011-ben

© MKKM, Edelény

© Sallai Ferenc

Nyomdai munkák: www.konyvmuhely.hu

Tel.: 46/532-085

MADARAK SZÁRNYA ALÓL

Sötét éj

Vájd arcomba körmeid
tövig
tépd ki szívemet kalapál
reggelig
ijesztő mélység kéken
tovaleng
mély tengerfenék, zöld
üde pázsit
smaragd kövek
gyöngy
Beteljesült álmokép
szent
és
szerelem

Fokozatok

Őrizem
a percet
az időtlenségben
kőbezárt
hallgatással

Őrizem
az időtlenséget
a percben
magamba zárt
hallgatással

Megfogom
és eldobom
őrizem
és elveszítem
a percet
az időtlenségben

Kinek kőből

Kinek kőből
vetettek ágyat
raboljon magának
csillagot

ugye babám
nehéz a bánat
– örökségünkhöz
nem fér gyalázat –
játsszunk hát néha
boldogot

Madarak szárnya alól

Felröppenő madarak
szárnya alól ellopott
vágy
akár a régi
pásztori ének
felröppenő madarak
szárnya alól ellopott vágy
kerget a rétek
felcsúszott szoknyái fölé
ahol a kis boci-térdek
fölött delel a
Nap



Nyárosztás

Az éjszakák
a földhöz melegednek

mezítlábas szerelem
jár a kert alatt

nyárosztás van

karókat ver a Nap
a Föld szívéig

Szökik a nyár

Szökik a nyár
az ablak alatt
rínak a széttört
napsugarak

éjjel a réten
ősz kószál
lopva a kertig
somfordál

a völgy fölött
tejköddel
köszöntött ránk
szeptember

Hozzád szelídül

Hozzád szelídül lázadásod
Látod görbül a hátad
és nem nőttél egy fejjel
magad fölébe ma sem

Hozzád szelídül magányod
A társad bozontos fejedet
ölére úgy szorítja le
mintha félné lázadásod

Látod

Kezében sárgolyó
mintha a földgolyó
leült volna a porba
csücsül a kincsen
látod a porban
játszik az Isten

Két szeme hegy mögött
szájában jégrögök
prédikál szótlán
csücsül a kincsen
látod a porban
játszik az Isten

Eloldom a szelet

Hogy bevetetlen
ágyainkból
madaraink
kirepüljenek
a rétre
anyám kontyából
eloldom a szelet

dombos öledből
a telet kiűzöm
arcom melegével
öleléseimből
virágszoknyát bontok
derekad köré
forgó kereket



Megyek

Virággal kikövezett réteken át
megyek, hogy elhozzam neked a Holdat
a fák kihegyezett szarvai közül
- a muzsikáló teli, teli Holdat –

Megyek, mert üres az ablakod
és telve az éjszakád csönddel

Széttört napsugarak

Rínak a széttört napsugarak
Te el akarsz menekülni
pedig rigófütty kellene nóta
nem pedig délre vonulni
a nyár bedobált ablaka alatt

Vers

Nyisd ki az ablakot
hozd be a Holdat

sápadt fényével
talán feloldhat

nyisd ki az ablakot
hozd be a Holdat

Ahogy

(Kondor Béla képére)

Ahogy az égbe bukó madarak
érezik a lent és a fent
dialektikáját:
felemelkedést ebben a „Bukás”-ban

Ahogy a visszahulló kő
érzi a kettős magányt:
felemelkedést ebben a „Bukás”-ban

Ahogy a keresztre feszülő ember érzi

Falak között

Falak között
bordák ketrecében
vergődik a szív sután –
kitépett tollú madár
jár kel szememben

Két kérdés

(1)

Mondd merre szaladsz
ha a vetítővásznak
fehértéséből egyszer
álmaid kilépnek

(2)

Haragom ellen
törvények védnek
de magad ellen
ugyan ki véd meg

Ki menti meg a
csupasz verebet
ha a fészkéből
egyszer kiesett

Tavas

Mozdul a föld
mutatja hátát
Nyitok rajta
tollal barázdát

Kétsorosok

Látod

Látod? Ott madarak szállnak –
húzzák az égre a fákat

A vizek

A vizek egész a vízig érnek –
lábam csupán a földig ér

Falak

Kívül falak, belül falak –
kigombolom az arcomat

Rügyet robbant

Nézd csak ezt a kicsi fát
rügyet robbant
minden ág

én is ág
te is ág

kivirágzik a világ



MEGTARTÓ EMLÉKEZET

Vagyunk, mint

Vagyunk, mint két
feldobott kő

zuhanásunk
különböző

Hogy ne essünk
egymástól messze

én belehullok
az öledbe

Szentháromság

Te
én
s a szerelem
hárman
ketten
egyek

Torzó

Íme hát kész
(szerelmi torzó)
viszi a szél
(akár a porhó)
torzó emlék

Sugarak

Játszani
mint a
napsugarak

kicsorbulni
kések élén

elfakulni
pillanat
alatt

fény-árnyék
kergetőzni
fény-árnyék
hű maradni

öleljetek
tövis-sugarak



Ősz

A táncos virágok
szoknyája alól
elpergett
minden nevetés

Így szórod szét
elnyűtt viganódat
hogy utolsót
bujálgodjon
benne a szél

Szerelem három tételben

(Nagy László emlékére)

/1/

E feneketlen időben
kifeszített lepedőben
élő-tenger-temetőben
végső robbanásra készen
e küllőtlen kerékagyban
véres-lucskos zivatarban
háttal a szélnek támasztva
szánkat fülünkig kitátva
az ordítás kényszerével
a félelem szentségével
végtelenség-szorításban
félig oroszlánná váltan
termékenység ketrecében
Anyánk tündöklő ölében

/2/

Sár arcunkba keveredve
halálra ítélt menet te
élő-holtak első bálja
tánc a táncra rátalálva
szerelemből szerelembe
átkozottak mindörökre
rög a röggel, száj a szájjal
összefonva virágszállal
fény a fényre árnyékot vet
gyökerestől szíveinket
ki a zöldellő határba
hajtson belőle Virágfa

/3/

Járod te is, járod jobban
járod már százféle alakban
a fényt színeire bontva
kristálygömböt hazudtolva
kristályvéggel gyökerezve
fel a csillagos egekbe
csillagszóró énekedre
láva-hömpölygő kezedre
táncot jár a betűcsorda
lobban, ugrik táltosodva
kő-arcodon kő-szerelem
viaszbábu kő-kegyelem
járod már halálra váltan
koporsó föld zuhogásban
kiválva az őselemben
(talán épp Istennel szemben)
oldhatatlan szerelemben

Virágok közt

Virágok közt virággá lettem
fává lettem a fák között

Isten mellett Istenné váltam
bolonddá a bolondok között

Télből tavasszá, nyárrá lettem
folyton folyvást csak költözök

Egy őszi reggelen köddé válok
mikor a réten kószálnak ködök

Nehezülök

(Sz. A.-nak)

Nehezülök, ahogy
a jéggel a felleg
neked könnyű nekem
egyre nehezebb lesz

Kristályosodsz bennem
mint egy ősi dallam
negyvenhat kilóddal
hordalak magamban

Őrizlek

Őrizlek
ahogy a rétek
őrzik a szénaitlatot

Sarjadó füvek ujjhegyén
itt hagyott emlékeidet
táncoltatom



Őrizz meg

(K. E.-nak)

Kószálok fák közt; csillagos égen
tépik agancsok meztelenségem
nyúlnak utánam vijjogó karmok
fölsebzett szárnyam, buggyanó vérem
őrizz meg hűnek meztelenségem

Hallod-e, Angyal, kaplak ölembe
csillagporos égő tenyerembe
szádba-számba
ordítva-kiabálva
köpjünk tüzes aranyat
bádog-lemez arcú szentek pofájába

Nevetve gúnnyal, nem haraggal
hálni is hálunk madarakkal
állunk a fényben tisztán

Falak

Rabod vagyok
rabom magamnak

Ha vízre lök a szél
engedem vigyen könnyedén

Szavaim a faltól visszalöknek

Megtartó emlékezet

(Schaár Erzsébet kiállítása, Miskolc, 1974)

BEZÁRVA KŐBE, TÖMBBE
BEZÁRVA KOMOR NÉGYSZÖGEKBE
Csak a kéz, kéz, kezek
Csak a fej, fej, fejek
Test bezárva, test bezárva
Test bezárva kőhasábba
EMBER EMBERKŐHASÁBBA
Csak a kéz, kéz, kezek
Csak a fej, fej, fejek
Csak a véreres kézfejek
Csak a szem, szem, szemek
Test bezárva, test bezárva
Test bezárva kőhasábba
EMBER, EMBER, EMBERÁRVA
Ajtófelek, ablakkeret
Mögötte is kezek, fejek
Vágyakozó szemek, kezek
Szabó Lőrinc csak a fejed
Fejed, szemed, szemüveged
Mögötted egy egész sereg
SCHAÁR-ERZSÉBET-SZENT-ÜTKÖZET

Falak közé bezárt sebek
Kötömegbe bezárt sebek
Komor geometriáid ezek
CSAK A FEJEK, FEJEK, FEJEK
CSAK A SZEMEK, SZEMEK, SZEMEK
CSAK A SIMOGATÓ KEZEK

MEGTARTÓ EMLÉKEZET

Írjam

Írjam versem
egy ház falára

mint egykor
pajzán titkokat

Mert rakódik
mész a mészre

de ki fejti
föl majd titkomat



Szomorú-szép

Tél járt közöttünk
és hullott a vérem
sós volt a szád
és hullott a vérem

három élű nyár
delelésem
nevetésem
három élű nyár

és hullott a vérem

sós volt a szád
sós volt az aszfalt
– már nem éreztem –
sós volt a nevetésem
mert könnyezettél
és hullott a vérem

Várnak

Végtelen
láncban
láncszemei
a szerelemnek

féktelen
lázban
csöppnyi
kohói
már tüzesednek

és
föľhabzsolnak
föľolvasztanak
elfolyatnak
eleven
csatornáin
a csillagoknak

s
várnak
új szerelemre

Nekem

Nekem
egy negyedszázad
szemetesvödre

(guberálónak
majdan
kincsesbánya)

neked
bolond csikó
erős szerető

mindenki másnak
leltári szám
értékem
teljes
leírásáig

Lennék

Lennék én szék meg
asztal is

rajta szalonna
hagyma is

lányomnak játék
labda is

ha elgurítna
akkor is

Szavak között

Örökség fog
nem átok

szavak között
bujkállok

ki se látszom
a gazból

kaszát fenek
magamból



Nekem azt mondta

Nekem azt mondta
egy kisgyerek
ő verseket küld
a csillagokba
holmi vacak
úrhajó helyett

Ablakunk

Ablakunk kitörve
nézünk a világra

mintha börtönbe zárva
ablakom rácsa
ablakod rácsa

néztünk akkor is
mint most egymásra

Cigányszerelem

Viskód fölött
pacsirta dalol

rongyos mundér
kopott hegedű

szórd az átkot

szorítsd a Devla
riadt szemében az álmot

bocskorod feslett
Hold az anyád

fürtjeid eladhatod
poharad megragadod

innod kéne a halál
töltött poharát

tűz és muzsika
tűz és te
te és én
tűz és muzsika

feketeségem
hófehérben
tisztaságom
hó feketében

ma csókolok
holnap temetésem

Szegénység

Kiüresedett fazekát
kitörölte

megcsipogták a verebek

kicserepesedett öklét
megölelve

ráköpte fekete könnyét

letörölte

∞

Végesben
keresem
a végtelent
hát meg kell
érintsem
a halált

Tartalomjegyzék

MADARAK SZÁRNYA ALÓL

Sötét éj.....	5
Fokozatok	6
Kinek kőből	7
Madarak szárnya alól.....	8
Nyárosztás	9
Nyárosztás	10
Szökik a nyár	11
Hozzád szelődül	12
Látod.....	13
Eloldom a szelet.....	14
Megyek	16
Széttört napsugarak.....	17
Vers.....	18
Ahogy.....	19
Falak között	20
Két kérdés.....	21
Tavaszi	22
Kétsorosok.....	23
Rügyet robbant.....	24

MEGTARTÓ EMLÉKEZET

Vagyunk, mint.....	29
Szentháromság	30
Torzó	31
Sugarak	32
Ősz	34
Szerelem három tételben	35
Virágok közt	38
Nehezülők	39
Őrizlek.....	40
Őrizz meg	42
Falak.....	43
Megtartó emlékezet	44
Írjam.....	46
Szomorú-szép	48
Várnak.....	49
Nekem	50
Lennék	51
Szavak között	52
Nekem azt mondta	54
Ablakunk	55
Cigányszerelem	56
Szegénység	57
∞	58

Életút

A Galyaság egyik legkisebb településén, Dobódélen születtem 1951. október 12-én. A gyerekkoromat és kora ifjúságomat Szendrőben töltöttem.

Az általános iskola után jelentkeztem az Edelényi Gimnáziumba, a Bódva-völgyi szegény gyerekek alma materébe. Itt fertőzött meg az irodalom szeretete. Negyedikes diákként verseim megjelentek a Borsodi Bányász c. újságban. Az irodalmi indíttatás ellenére a szarvasi főiskola következett. Később a Budapesti Műszaki Egyetemen környezetvédelmi szakmérnöki diplomát szereztem.

Közel 40 éve dolgozok a környezetvédelem területén. Munkámat hivatásnak tekintem. Voltam beosztott ügyintéző, vezettem a Vízügyi osztályt. Ez éppen a Tisza szegényletes ökológiai katasztrófájának, a cianid szennyezés idejére esett. Műszaki igazgatóhelyettesként a két megyére kiterjedő környezetvédelmi felügyelőség szakmai irányításáért voltam felelős.

Meghívott előadóként tanítok a Miskolci Egyetemen. Az egyetem gondozásában jelent meg a „Vízkezelés védelem” c. szakkönyv, melynek társszerzője vagyok. Számos szakmai publikációm látott napvilágot.

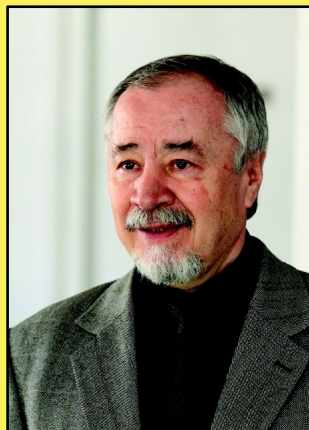
Feleséggel Miskolcon élünk, egy felnőtt lányunk van.

E kis kötetbe szerkesztett versek a '70-es, '80-as években jelentek meg napilapokban, folyóiratokban, antológiákban. 20 éve szerkesztem az Új Körkép című környezetvédelmi lapot.

Szeretettel emlékezek a nemrég elhunyt Feledy Gyula Kossuth-díjas grafikusművészre, aki megtisztelt atyai barátságával és a lap Föld napi számainak egy-egy erre az alkalomra készített grafikájával adott rangot. Ezek a grafikák most e kötetet gazdagítják.

Hamvas Bélával vallom, hogy a „Poézis az az aktivitás, amely a létért való küzdelemben felvett célszerű magatartáson túllép. Az ember azért tesz valamit, hogy legyen, ami még nincs; hogy megvalósuljon valami, ami [...] nem a fizikai világból, hanem azon túlról való, [...] és az életet önmagán túl-emeli”.

Miskolc, 2011. április 8.



Sallai Ferenc